

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 435/2024-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Povožnícka 18, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5Tpo/23/2024 a uzneseniu z 20. mája 2024 a proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 5Tp/20/2024 a uzneseniu z 18. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. júna 2024 a doplnenou 21. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3, 4 a 5 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) a b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uzneseniami všeobecných súdov, ktoré rozhodovali o jeho vzatí do väzby. Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenia a vrátil vec na ďalšie konanie a aby súdom prikázal prepustiť ho na slobodu. Okrem toho si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ (spolu s ním aj ďalšie tri osoby, pozn.) je stíhaný pre skutok opísaný v uznesení vyšetrovateľa oddelenia finančného vyšetrovania odboru Západ Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru ČVS: PPZ-106/NKA-FVZ-2023 z 15. apríla 2024 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“), kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, 3 písm. c), ods. 5 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu v jednočinnom súbehu s prečinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej pečiatky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona. Sťažovateľ (ako hlavný organizátor) sa s uvedenými

osobami mal spolčiť na účely vylákania finančných prostriedkov prostredníctvom úveru pod zámkou deklarovania vlastníctva k motorovým vozidlám, ktoré im nepatrili, čím mali v 14 opísaných prípadoch poškodeným spôsobiť škodu v minimálnej výške 635 875,72 eur.

3. Uznesením sp. zn. 5Tp/20/2024 z 18. apríla 2024 okresný súd sťažovateľa vzal do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom lehota väzby mu začala plynúť 15. apríla 2024. Písomný sľub sťažovateľa podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku okresný súd neprijal a väzbu podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Krajský súd uznesením č. k. 5Tpo/23/2024-186 z 20. mája 2024 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa a ďalších dvoch spoluobvinených.

4. Krajský súd po rekapitulácii uznesenia o vznesení obvinenia konštatoval splnenie formálnych podmienok na vzatie obvinených do väzby a dodržanie zákonných lehôt. Sudca pre prípravné konanie dospel k správne mu záveru, že v tomto štádiu trestného konania existuje dôvodné podozrenie, že sa obvinení dopustili spáchania uvedených trestných činov, a to v rozsahu dostatočnom na ich vzatie do väzby. Zo zabezpečených dôkazov svedčia o tom najmä výpovede [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zápisnice o rekognícii z 1. augusta 2023, 9. až 11. januára 2024, výpovede ďalších v uznesení vymenovaných svedkov a výpisy z bankových účtov občianskeho združenia MAJETOK. Krajský súd zhrnul obsah dôkazov, uvedené skutočnosti podľa neho dostatočne odôvodňujú podozrenie, že sa stíhaný skutok stal, že má znaky stíhaných trestných činov a že sa ho dopustili obvinení. Dokazovanie je na začiatku a v jeho ďalšom priebehu bude priestor, aby doteraz zistené skutočnosti boli potvrdené alebo vyvrátené. Námitky obvinených k existencii dôvodného podozrenia vyhodnotil krajský súd ako nedôvodné.

5. Z výpovede obvineného [REDAKOVANÉ] vyplýva, že organizátorom stíhanej trestnej činnosti mal byť sťažovateľ, mali prísť do osobného kontaktu, sťažovateľ ho mal inštruovať, aké úkony má vykonávať, na tento účel sa stal konateľom dvoch obchodných spoločností, za ktoré mal uzatvárať úverové zmluvy, za čo mu bola prisľúbená finančná odmena. Sťažovateľ a [REDAKOVANÉ] mali disponovať účtami spoločností, prelievať medzi nimi prostriedky na preukázanie finančnej kondície spoločností podstatnej pre spoločnosti poskytujúce úvery. Je možné predpokladať, že sťažovateľ a [REDAKOVANÉ] zabezpečovali aj falošné osvedčenia o evidencii motorových vozidiel. Z výpovede [REDAKOVANÉ] vyplynulo, že sťažovateľ mu odporučil kúpu spoločnosti BE Invest s. r. o., pričom odpredaj spoločnosti ODL group s. r. o. mal sprostredkovať [REDAKOVANÉ], ktorý mal podľa výpovede [REDAKOVANÉ] hľadať bezdomovcov v Českej republike, na ktorých by bolo možné niektoré zo spoločností previesť, a to formou odmeny za podpísanie listín. [REDAKOVANÉ] uviedol, že obvinený [REDAKOVANÉ] ho oslovil s tým, či si nechce privyrobiť na niečom nelegálnom, a sprostredkoval stretnutie so sťažovateľom.

6. Ak sťažovateľ namieta, že v uznesení o vznesení obvinenia nie je podrobnejšie popísané jeho konanie, krajský súd uvádza, že všetkým obvineným je kladená za vinu vyššia forma spolupáchateľstva – organizovaná skupina, ktorá predpokladá ich spoločnú dohodu na páchaní konkrétnej trestnej činnosti a delbu úloh medzi nimi. V prípade existencie takejto dohody, o ktorej vypovedá [REDAKOVANÉ], je možné vyvodit' trestnú zodpovednosť aj proti osobe, ktorá priamo nepodpisovala úverové zmluvy, ale na tejto činnosti participovala len organizačne. Podstatou

obvinenia je predpoklad o existencii dohody obvinených na páchaní stíhanej trestnej činnosti, z ktorej mali mať všetci finančný prospech, a jednotlivé konania, ktoré v súhrne môžu mať trestnoprávny rozmer, realizovali obvinení formou participácie.

7. Právna kvalifikácia skutkov aktuálne vyplýva z realizovaného dokazovania, keďže obvinení mali predstierať majetkovú kondíciu spoločností, cez ktoré brali úvery, splácanie úverov len po určitú dobu medzi nimi malo byť vopred dohodnuté, pričom v čase uzavretia úverových zmlúv nemali mať úmysel dodržať ich obsah z hľadiska splatenia sumy v plnej dohodnutej výške. Pre získanie úverov mali byť použité aj sfaľšované doklady a finančné prostriedky nemali byť použité na kúpu motorových vozidiel, ale obvinení si ich mali rozdeliť a použiť na osobný účel. Mali určovať príjemcu poskytnutých prostriedkov, zrejme spoločnosti, v ktorých mali vplyv, a to, že nie sú konateľmi týchto spoločností, neznamená, že sa nemohli dopustiť stíhanej trestnej činnosti. Podľa výpovede [REDAKOVANÉ] si prostriedky mali rozdeľovať, museli sa k nim teda dostať, hoci aj cez iné spriaznené osoby či obchodné spoločnosti, ktorých účtami zrejme mohli disponovať. Nemožno tak konštatovať že išlo o klasický obchodnoprávny vzťah, ktorý by bolo možné riešiť prostriedkami civilného práva. Nemožno aktuálne vylúčiť trestnú zodpovednosť podozrivých osôb len s odkazom na názor obvinených, že spoločnosti poskytujúce úvery nepostupovali s potrebnou starostlivosťou. Možno mať výrazné pochybnosti o tvrdení obvinených, že nemali vedomosť o nesprávnosti údajov o vlastníckovi vozidla, keďže boli poskytnuté tichým spoločníkom. Argumentácia, že na motorové vozidlá boli zriadené záložné práva, nemení nič na závere, že konaním obvinených mala byť spôsobená škoda odčerpaním prostriedkov. Vozidlá patrili iným obchodným spoločnostiam, preto k nim nevlastníci nemohli platne zriadiť záložné právo. Z výpovede [REDAKOVANÉ] vyplýva, že spoločnosti BE Invest s. r. o. či ODL group s. r. o. podľa jeho vedomostí nevlastnili žiadne vozidlá. Čestné vyhlásenie [REDAKOVANÉ] nie je dôkazom, tým by bola jeho výpoveď, s poukazom na vykonané dokazovanie však nie je toto vyhlásenie spôsobilé negovať dôvodnosť podozrenia sťažovateľa zo spáchania stíhanej trestnej činnosti.

8. U sťažovateľa je preventívny dôvod väzby daný primárne jeho trestnou minulosťou a spôsobom života, ktorý predchádzal jeho vzatiu do väzby. Krajský súd skonštatoval, že dosiaľ bol 6-krát súdne trestaný, osobitne zdôraznil odsúdenia trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 6T/99/2019 zo 6. novembra 2020 a rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/11/2019 zo 4. júna 2020. Z hľadiska aktuálne stíhanej trestnej činnosti je dôvodne podozrivý zo špeciálnej recidívy. Je ňo dané podozrenie aj z gradácie závažnosti trestnej činnosti, keď je aktuálne stíhaný pre podozrenie z obzvlášť závažného zločinu. Vzhľadom na uvedené a závažnosť aktuálne stíhanej trestnej činnosti je dôvodné predpokladať, že samotné aktuálne prebiehajúce trestné stíhanie nie je dostatočné na to, aby sťažovateľa odradilo od páchania ďalšej trestnej činnosti, ak na neho nemal vplyv výkon dosiaľ uložených trestov a ani hrozba jeho nariadenia v rámci jeho podmieneného odkladu. Záver o existencii preventívneho dôvodu väzby je založený na komplexnom zhodnotení závažnosti trestnej činnosti, za ktorú bol obvinený v minulosti odsúdený a je aktuálne stíhaný, výške uložených trestov, dĺžke a spôsobe ich výkonu, aktuálnom plynutí skúšobnej doby podmieneného odkladu a osobe obvineného. Krajský súd dospel k záveru, že v prípade jeho pobytu na slobode je dané reálne riziko v pokračovaní v trestnej činnosti, keďže možno dôvodne predpokladať, že samotné trestné stíhanie nebude mať na jeho osobu dostatočne odstrašujúci efekt, aby v trestnej činnosti nepokračoval. V prípade zmeny skutkových okolností, z ktorých sťažnostný

súd vychádzal pri odvodení existencie dôvodu preventívnej väzby, môžu obvinení požiadať o prepustenie na slobodu.

9. Sudca pre prípravné konanie sa správne vysporiadal aj s otázkou možnosti nahradenia väzby. K písomným sľubom krajský súd uviedol, že obvinení sú stíhaní pre trestný čin úverového podvodu, čím je vážnosť ich sľubov čiastočne znížená. Navyše u sťažovateľa ide o osobu v minulosti viackrát odsúdenú, preto aktuálne nemožno písomný sľub považovať za postačujúci na nahradenie väzby. Na použitie dohľadu probačného a mediačného úradníka nie sú v súčasnom štádiu stíhania splnené zákonné podmienky a prepustenie obvinených na slobodu by podstatným spôsobom zvyšovalo nebezpečenstvo ich správania, ktoré viedlo k identifikácii dôvodu väzby. V prípade sťažovateľa ide o recidivistu trestnej činnosti, ktorému plynie skúšobná doba podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom, no napriek uvedenému je aktuálne dôvodne podozrivý zo spáchania obzvlášť závažného zločinu. Ak obvinený mal pod hrozbou premeny podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody na trest nepodmienený pokračovať v trestnej činnosti, nemožno predpokladať, že dohľad probačného a mediačného úradníka by bol aktuálne spôsobilý eliminovať už uvedený dôvod väzby. Na tomto závere nemení nič ani prepustenie z väzby v iných trestných konaniach. U obvinených je výrazná pochybnosť, že by boli ochotní a schopní dodržiavať povinnosti alebo obmedzenia, ktoré im možno v prípade probačného dohľadu uložiť, keďže hodnoverne nepreukázali legálny zdroj príjmu a v prípade sociálnej núdze by mohli v trestnej činnosti pokračovať. Účel väzby nemožno dosiahnuť ani monitorovaním technickými prostriedkami, ktoré poskytujú len informácie o polohe obvineného, avšak nie už o činnosti, ktorú vykonávajú. V danom prípade ide o trestnú činnosť, ktorá mala byť páchaná aj prostredníctvom tretích osôb, preto sa táto forma nahradenia väzby javí krajskému súdu v danom prípade ako nedostatočná a neadekvátne, keďže ju možno páchať pri obmedzení rozsahu pohybu obvinených, pričom s poukazom na začiatkovú fázu trestného konania nemožno konštatovať, že by väzba obvinených bola neprimeraná.

10. Obvinení sú navyše stíhaní za obzvlášť závažný zločin, keď väzbu možno nahradiť len v prípade existencie výnimočných okolností. Obvinený v tomto kontexte žiadne výnimočné okolnosti nepreukázal a krajský súd ich nezistil. Rodinné pomery sťažovateľa (zásnuby a založenie rodiny) nemožno považovať za výnimočnú okolnosť, navyše si tejto skutočnosti bol vedomý aj v období, keď mal páchať trestnú činnosť, no zrejme preňho nemala taký význam, aby od jej páchania upustil. Za výnimočnú okolnosť nemožno považovať ani nepodanie návrhu na vzatie do väzby na [REDAKOVANÉ], hoci mal mať obdobné postavenie ako [REDAKOVANÉ]. V prípravnom konaní je na zvážení prokurátora, u ktorej osoby identifikuje dôvody väzby a podá návrh na vzatie do väzby, súd nie je oprávnený hodnotiť v tomto konaní postup prokurátora ani existenciu dôvodov väzby osoby, na ktorú nebol podaný návrh na vzatie do väzby.

II.

Argumentácia sťažovateľa

11. Odôvodnenie uznesenia okresného súdu je nedostatočné pri odôvodnení naplnenia materiálnych podmienok na vzatie do väzby, rovnako v časti, prečo väzba nemohla byť nahradená. Súd logickým spôsobom nevysvetlil potrebu jeho držania vo väzbe, porušil prezumpciu neviny, pretože sudkyňa prakticky uvádzala, že sa obvinený určite dopustil trestnej činnosti, pričom iba rozsah bude

predmetom dokazovania. Išlo o nevhodné vyjadrenia na strane 46: „*Evidentne teda predchádzajúce odsúdenia nemali na obvineného ten prevýchovný účinok, že by ho odradili od páchania trestnej činnosti do budúcnosti...*“ Na adresu spoluobvineného [REDAKOVANÉ] sa vyjadrila: „*Súd zdôrazňuje obvinenému, že evidentne rodina a záujem maloletého syna, neboli pre obvineného dostatočnou motiváciou, aby si zrejme nezabezpečoval finančné prostriedky protiprávnou činnosťou (v akom rozsahu bude predmetom ďalšieho dokazovania).*“ Krajský súd uviedol, že trestné stíhanie nebude mať na obvineného dostatočne odstrašujúci efekt, aby v trestnej činnosti ďalej nepokračoval, čím prakticky uviedol, že nepochybuje o vine sťažovateľa v rámci prebiehajúceho konania. Ešte výraznejšie krajský súd pochybil pri závere, že u obvinených nie sú dané okolnosti na nahradenie väzby, keďže „*naviac tejto skutočnosti si boli obvinení vedomí, aj v období, kedy mali páchať trestnú činnosť, no zrejme pre nich nemala taký význam, aby od jej páchania upustili.*“.

12. Okresný súd citovanú právnu úpravu neaplikoval logickým a zákonným spôsobom. Nebolo tak vysvetlené, ako vznikol dôvodný predpoklad, že sa sťažovateľ mal dopustiť popisovanej trestnej činnosti. Súdom spomenuté výsluchy svedkov, rekognície, bankové výpisy a domové prehliadky vo vzájomnej súvislosti nedávajú dôvod na trestné stíhanie sťažovateľa. Konštatovanie, že obvinení sa mali dopúšťať páchania majetkovej trestnej činnosti, je bez logického vysvetlenia vo vzťahu k sťažovateľovi, ktorý má byť podľa orgánov činných v trestnom konaní organizátorom. Okresný súd nevyhodnocoval, že [REDAKOVANÉ], ktorého výsluch má naznačovať účasť sťažovateľa na popisovanom trestnom konaní a ktorý sám je spomínaný viacerými svedkami, neskončil vo väzbe. Súd mal vyhodnocovať jeho motiváciu vypovedať v neprospech sťažovateľa, ako aj dôveryhodnosť a logickosť jeho tvrdení. Nelogickosť odôvodnenia vzatia do väzby preukazuje aj uvádzanie, že „*bude predmetom ďalšieho vyšetrovania, aby boli doteraz zistené skutočnosti potvrdené alebo vyvrátené a obvineným bude musieť byť poskytnutý dostatočný priestor na obhajobu.*“, ktorým súd akoby ospravedlňoval vzatie do väzby z dôvodu riadneho vyšetrovania skutku, pričom súd vzal sťažovateľa do väzby z údajnej obavy, že bude v trestnej činnosti pokračovať.

13. Súdov nevyvetlili, ktoré konkrétne skutočnosti zakladajú záver, že je potrebné chrániť spoločnosť pred pokračovaním v trestnej činnosti páchanej zo strany sťažovateľa. Argumentácia súdov nedáva zmysel. Nevysvetlili, prečo by sťažovateľ v prípade prepustenia na slobodu mal pokračovať v uvedenej trestnej činnosti. Nemôže obstať argumentácia, že sťažovateľ mal podľa uznesenia o vznesení obvinenia páchať trestnú činnosť dlhodobo. Trestná minulosť osebe nemôže byť dôvodom na vzatie do väzby. Sudkyňa logicky nevysvetľuje, akým spôsobom má táto trestná minulosť navyšovať potrebu ochrany spoločnosti.

14. Odôvodnenie nenahradenia väzby sťažovateľa je nedostatočné, všeobecné a nelogické. Pokiaľ by bola väzba nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka a tento by bol riadne vykonávaný, prakticky by to vylučovalo páchanie trestnej činnosti zo strany sťažovateľa. Je nepodložené tvrdenie, žeby sťažovateľ mal pokračovať v páchaní trestnej činnosti.

15. Krajský súd nedostatočne odôvodnil potrebu obmedzovania osobnej slobody sťažovateľa, neuviedol relevantné skutočnosti, ktoré by vzbudzovali dôvodnú obavu, že bude po prepustení na slobodu pokračovať v trestnej činnosti. Nie je logické tvrdenie súdu, že existuje hrozba pokračovania v trestnej činnosti z dôvodu, že je sťažovateľ obvinený z obzvlášť závažného trestného činu. Neuviedol, akým spôsobom majú predmetné dôkazy naznačovať, že sťažovateľ

páchal určitú trestnú činnosť v postavení pripisovanom mu v uznesení o vznesení obvinenia. Sťažovateľ sa na činnosti popisovanej mu v uznesení krajského súdu nezúčastňoval, čo je dôvodom nemožnosti riadneho odôvodnenia jeho vzatia do väzby. Krajským súdom odkazovaná výpoveď [REDAKOVANÉ] nepreukazuje trestné konania sťažovateľa a súdy sa nemali uspokojiť s tým, že obmedzia osobnú slobodu na základe nepodloženej výpovede osoby obvinenej z trestnej činnosti.

16. Práva na spravodlivý proces, na súdnu ochranu a na obhajobu boli porušené tvrdením krajského súdu, že čestné vyhlásenie obvineného [REDAKOVANÉ] nie je dôkazom v trestnom konaní, keďže nešlo o výpoveď, resp. odmietnutím prihliadnutia naň.

17. Nie je nevyhnutné pozbavovať sťažovateľa osobnej slobody takým závažným prostriedkom, ako je väzba. Absentuje existencia formálnych a materiálnych podmienok väzby v predmetnom prípade, nie je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Účel väzby bolo možné dosiahnuť aj nahradením väzby systémom elektronického monitorovania. Nie je správne a ústavné, že sťažovateľ sa už dlhšiu dobu nachádza vo väzbe, pričom ani nebol riadne odôvodnený predpoklad, že sa mal dopustiť trestnej činnosti kladenej mu za vinu. Napadnuté uznesenia sú poznačené arbitrárnosťou, zaujatosťou, nie sú dostatočným spôsobom odôvodnené.

18. Bezprostredne po zadržaní nebol sťažovateľ poučený o svojich právach, ale až pri začiatku výsluchu a aj to v nedostatočnom znení. Poučenie sa malo týkať aj zákazu sebaobviňovania, k čomu pri zadržaní nedošlo. V čase úkonov so sťažovateľom pri domovej prehliadke sa ich nemohol zúčastniť jeho obhajca a sťažovateľ nebol poučený o nutnosti zvoliť si druhého obhajcu a o ustanovení nutného obhajcu pre prípad, že si ho nezvolí. Ako u zadržanej osoby mali byť riadne zohľadnené práva sťažovateľa ako podozrivej osoby. Postup polície bol verifikovaný napadnutými uzneseniami súdov, ide o ústavne relevantný rozpor s referenčnými normami. Nezákonnosť postupu obstarávania dôkazov neumožňuje ich použitie v konaní, pretože by tento postup umožňoval svojvôľu a nezákonnosť. Neudržateľnosť spočíva v tom, že krajský súd nevzal do úvahy charakter nosného dôkazu, ktorý má zásadný vplyv na dôvodnosť väzobného stíhania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva sťažovateľa na osobnú slobodu [čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru] napadnutými uzneseniami z dôvodu nedostatočného odôvodnenia vzatia osoby sťažovateľa do väzby, nenahradenia väzby inými inštitútmi, nepreskúmateľnosti, arbitrárnosti a nezohľadnenia princípu prezumpcie nevinu.

20. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

III.1. K porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 3 a 5 ústavy, čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 4 a 5, čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) a b) dohovoru:

21. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 a 5 ústavy v súvislosti s rozhodovaním a rozhodnutiami konajúcich súdov o osobnej slobode

ústavný súd s poukazom na svoju konštantnú judikatúru uvádza, že vo veciach, v ktorých sťažovateľ namieta porušenie svojich práv v trestnom konaní, sa uplatňuje vzťah špeciálneho a všeobecného, pokiaľ ide o vzťah medzi jednotlivými čiastkovými právami tvoriacimi súčasť základného práva na súdnu ochranu garantovaného v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a ustanoveniami čl. 17 ústavy, ktorý garantuje osobnú slobodu. Sťažovateľom označené články ústavy sú v trestných veciach v zásade aplikovateľné len na rozhodovanie o oprávnenosti trestného obvinenia vzneseného proti konkrétnej osobe, t. j. na konanie a rozhodovanie vo veci samej, kým na rozhodovanie vo väzobných veciach je aplikovaná špeciálna úprava obsiahnutá v čl. 17 ústavy. Označený článok ústavy zahŕňa všetky základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení (m. m. napr. II. ÚS 10/2016, I. ÚS 124/08, IV. ÚS 397/2010).

22. Podobne pri namietanom porušení práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru postupom a napadnutými uzneseniami ústavný súd pripomína, že ustanovenie tohto článku dohovoru je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľné v zásade na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o vine a treste, t. j. o trestnom obvinení) a nevzťahuje sa v plnom rozsahu na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska väčšiny procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07).

23. Ďalej ústavný súd uvádza, že procesné garancie súdnej kontroly väzby v prvotných štádiách väzobného rozhodovania poskytuje čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru *ratione materiae* vzťahujúci sa predovšetkým na rozhodovanie o pozbavení osobnej slobody (o zatknutí či zadržaní a následne o vzatí do väzby). Uvedené garancie v nasledujúcich štádiách väzobného rozhodovania (napr. preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby, rozhodovanie o predĺžení väzby a rozhodovanie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby) poskytuje čl. 5 ods. 4 dohovoru. Napadnuté uznesenia všeobecných súdov sa evidentne týkajú prvotného vzatia do väzby, a nie ďalšieho trvania pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa. Sťažovateľove námietky týkajúce sa prípadného porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru vo vzťahu k postupu a napadnutým uzneseniam preto ústavný súd posúdil ako zjavne neopodstatnené s tým, že v okolnostiach daného prípadu bolo potrebné posúdiť ich z hľadiska sťažovateľom označeného čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru.

24. Keďže na sťažovateľom vymedzený predmet ústavného prieskumu (postup súdov a ich rozhodovanie o jeho osobnej slobode) sú neaplikovateľné ustanovenia čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 3 a 5 ústavy ani čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Vo vzťahu k námietke o porušení čl. 5 ods. 5 dohovoru (nárok na odškodnenie) a čl. 50 ods. 5 ústavy (zásada *ne bis in idem*) chýbajú v odôvodnení ústavnej sťažnosti akékoľvek skutkové či právne dôvody. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou ústavnej sťažnosti a od jeho kvality sa v podstate odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu. Jej nedostatok spravidla vedie ústavný súd k záveru o odmietnutí ústavnej sťažnosti, pretože takúto esenciálnu náležitosť (m. m. II. ÚS 102/2019) nie je možné odstrániť ani osobitnou výzvou. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ je zastúpený advokátom, bolo od neho rozumné požadovať skutkové a právne dôvody. Podľa názoru ústavného súdu preto ide v tejto časti o neodstrániteľný nedostatok

ústavnej sťažnosti a akékoľvek dopĺňanie dôvodov by predstavovalo v podstate podávanie novej ústavnej sťažnosti. Ústavnú sťažnosť v tejto časti ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom stanovených náležitostí.

III.2. K napadnutému uzneseniu a predchádzajúcemu postupu okresného súdu:

26. Ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

27. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť, o ktorej rozhodol uznesením krajský súd. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti uzneseniu okresného súdu, o ktorom bolo krajským súdom aj rozhodnuté. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie označených práv uznesením okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.3. K porušeniu základného práva na osobnú slobodu postupom a uznesením krajského súdu:

28. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (m. m. napr. IV. ÚS 321/2022) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, kde sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy už viackrát uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje viaceré práva, okrem iného aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (m. m. napr. I. ÚS 26/2013, II. ÚS 564/2018, III. ÚS 7/00, IV. ÚS 270/09). Z obsahu základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (m. m. napr. I. ÚS 31/2010, II. ÚS 349/2013, II. ÚS 564/2018, III. ÚS 271/07, IV. ÚS 361/09). Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje s právami vyplývajúcimi z čl. 5 dohovoru.

29. V prípade konania a rozhodovania o väzbe podľa čl. 5 dohovoru nemožno bez ďalšieho uplatniť procesné záruky podľa čl. 6 dohovoru, ktorý sa na nich nevzťahuje (bod 21), určité základné procesné záruky sa ale poskytovať musia, i keď nemusia byť nutne rovnaké (II. ÚS 108/08, II. ÚS 175/17). Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („*fairness*“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. II. ÚS 113/2020).

Okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotliviec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (III. ÚS 7/00, I. ÚS 187/07).

30. V súvislosti s nenahradením sťažovateľovej väzby ústavný súd znovu pripomína, že súd rozhodujúci o väzbe je povinný skúmať významné skutočnosti za väzbu a proti nej vrátane možnosti nahradiť ju miernejším opatrením. Pritom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (m. m. III. ÚS 520/2021, IV. ÚS 650/2018, IV. ÚS 436/2021). Nahradenie väzby zákonom ustanovenou garanciou a s tým spojené obmedzenia sú benefitom obvineného, ktorý mu umožňuje napriek danosti materiálneho a formálneho dôvodu väzby byť stíhaný na slobode (teda s využitím proporcionálne miernejšieho prostriedku zásahu do osobných práv – R 44/2018; m. m. napr. I. ÚS 487/2021, III. ÚS 625/2022). Väzba predstavuje vážny zásah do osobnej slobody, a preto je povinnosťou všeobecných súdov obzvlášť citlivo zvažovať argumenty pre ďalšie trvanie väzby. Z ustanovení Trestného poriadku priamo vyplýva povinnosť všeobecných súdov skúmať, či je v prípade dôvodnosti väzby možné väzbu nahradiť alternatívnymi prostriedkami.

31. Pri posúdení napadnutého uznesenia nebolo úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť jeho skutkových a právnych záverov, resp. odpovedať na otázku, či sťažovateľ mal byť prepustený z väzby na slobodu. Úloha ústavného súdu sa obmedzila na posúdenie otázky, či je odôvodnenie napadnutého uznesenia v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu ústavnoprávne akceptovateľné. Kasačnú intervenciu ústavného súdu by mohli podnietiť také rozhodnutia a postupy pri rozhodovaní o väzbe, ktoré by predstavovali zjavný omyl či exces pri posudzovaní formálnych a materiálnych podmienok väzby, prípadne by boli iným evidentným popretím samotnej podstaty ochrany základných práv a slobôd (m. m. napr. I. ÚS 299/2022, IV. ÚS 556/2023).

32. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnení napadnutých uznesení a postupu konštatuje, že oba súdy sa dostatočne zaoberali naplnením zákonných podmienok väzby sťažovateľa. Krajský súd sa vyjadril k hlavným námietkam sťažovateľa o nedostatkoch skutkovej vety, o nesprávnosti právnej kvalifikácie, o neexistencii dôvodného podozrenia, ako aj k dôvodu preventívnej väzby a možnosti nahradenia väzby.

33. Odôvodnenie uznesenia krajského súdu pri popise dôvodnosti podozrenia, že sa sťažovateľ mal dopustiť konania uvedeného v uznesení o vznesení obvinenia, považuje ústavný súd za dostatočné. Prijatý záver je rozumne vyvoditeľný z odkazovaných dôkazov a sťažovateľove námietky sú len pokračovaním v prezentovaní jeho rozdielneho názoru na hodnotenie dôkazov. Vztiahnutie skutkových okolností na osobu sťažovateľa krajský súd odôvodnil poukazom na vyššiu formu spolupáchateľstva, ako aj na výpoveď [REDAKOVANÉ]. Takéto odôvodnenie považuje ústavný súd vzhľadom na štádium trestného konania, ako aj vzhľadom na charakter trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný, za dostatočné. Organizovaná trestná činnosť z definície predpokladá obťažnejšie vyšetrowanie pre príslušné orgány, resp. pre súdy pri ustáľovaní faktov a stupňa zodpovednosti každého člena skupiny (pozri rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Luković proti Srbsku z 26. 3. 2013, bod 46). Sťažovateľ opomína, že krajským súdom vymenované dôkazy detailnejšie priblížené v uznesení okresného súdu majú byť dokreslené ďalšími listinnými dôkazmi (faktúry, osvedčenia, zmluvy), ako aj výstupmi z nasadených informačno-technických prostriedkov. Podľa okresného súdu dôkazná matéria indikuje podozrenie, že sťažovateľ konal ako hlava skupiny a že

obvinení mali konať zvlášť obozretne a utajovaným spôsobom. Za takejto situácie poukazovanie krajského súdu na pokračovanie vyšetrovania na potvrdenie alebo vyvrátenie doteraz zistených skutočností nepovažuje ústavný súd za prejav nelogickosti odôvodnenia. Okresný súd uviedol, že ďalšie zaistené stopy a elektronické zariadenia sú predmetom analýzy a budú vyhodnocované pre účely trestného stíhania. V odôvodnení tak ústavný súd nezistil takú nelogickosť, ktorá by mala znamenať jeho ústavnú neudržateľnosť či arbitrárnosť. Súdmi priblížený rozsah dôkazov je dostatočný a obsahuje podľa názoru ústavného súdu relevantné dôvody na odôvodnenie dôvodného podozrenia, že sa stíhaného skutku mal dopustiť sťažovateľ. Súdmi použitý dôkazný štandard nevybočuje z ustáleného nazerania, že skutočnosti, ktoré zakladajú podozrenie, nemusia byť rovnaké ako tie, ktoré sa vyžadujú pre uznanie viny či podanie obžaloby (rozsudok Cviková proti Slovensku z 13. 6. 2024, bod 59). Sťažovateľ svoje námietky k výpovedi [REDAKOVANÉ] nepoužil v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu v takom rozsahu, v akom ich uviedol v ústavnej sťažnosti, preto vzhľadom na jeho sťažnostné námietky postačujú odpovede uvedené v uznesení krajského súdu.

34. Vo vzťahu k preventívnemu dôvodu väzby uviedol krajský súd konkrétne, dostatočné a relevantné dôvody, ktorými boli trestná minulosť – všeobecne a 2 konkrétne prípady, charakter stíhanej trestnej činnosti – špeciálna recidíva a gradácia, podozrenie z dopustenia sa stíhanej trestnej činnosti v skúšobnej dobe podmieneného odkladu výkonu predchádzajúcich trestov odňatia slobody. Dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol konajúcimi súdmi ustálený ústavne prijateľným spôsobom, keďže záver o obave z možného pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľom je podľa názoru ústavného súdu rozumne vyvoditeľný z konkrétnych okolností opísaných súdmi, ktoré sú relevantné.

35. Námietky o dĺžke väzby považoval ústavný súd za nedôvodné, pretože napadnutými uzneseniami bol sťažovateľ pozbavený osobnej slobody od 15. apríla 2024 a do podania ústavnej sťažnosti uplynuli 2 mesiace a 13 dní. Súdmi posudzovaný prípad sa týka skutku kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin, ktorý mal byť páchaný organizovane, stíhanie je vedené proti 4 osobám, je v počiatočnej fáze, a tak doterajšie trvanie väzby sa ústavnému súdu nejaví ako neprímerane dlhé. Nie je možné väzbu trvajúcu od apríla 2024 v súčasnosti hodnotiť ako väzbu trvajúcu dlhšiu dobu. Ústavná požiadavka, aby vzhľadom na všetky okolnosti prípadu trvanie väzby neprekročilo nevyhnutnú dobu, vyžaduje preveriť nielen existenciu a relevantnosť dôvodov väzby, ale aj doterajší postup orgánov činných v trestnom konaní, resp. súdu. Právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy môže byť totiž porušené aj tým, že orgány činné v trestnom konaní nepostupujú v trestnom konaní v čase, keď je obvinený vo väzbe, s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (II. ÚS 55/98). Sťažovateľ však žiadnu argumentáciu v tomto smere neuvádza.

36. Pri odôvodnení alternatívnych opatrení k väzbe sťažovateľa ústavný súd neidentifikoval nedostatočné odôvodnenie, arbitrárnosť ani nedostatočné naplnenie požiadavky nevyhnutnosti väzby ako výnimky z domnienky prepustenia na slobodu. V zásade považuje ústavný súd záver krajského súdu o riziku nastúpenia následkov v prípade nahradenia väzby sťažovateľa za prípustný a rozumne vyvoditeľný zo skôr uvedených a opätovne na tomto mieste priblížených skutočností (sťažovateľ ako viackrát v minulosti odsúdená osoba, plynutie skúšobnej doby podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom, hodnoverné nepreukázanie legálneho zdroja príjmov, spôsob, akým mala byť páchaná stíhaná trestná činnosť). Súdny uviedli

dôvody, pre ktoré nie je alternatívy k väzbe v uvedenom štádiu konania považovať za použiteľné. Sťažovateľove námietky smerujú k inému hodnoteniu rizika nastúpenia následkov, čím od ústavného súdu žiada o posúdenie skutočností, pre ktoré je lepšie prispôsobený všeobecný súd ako „skutkový súd“. Ústavný súd tiež zohľadnil, že každé rozhodovanie o väzbe sa odohráva len v rovine pravdepodobnosti týkajúcej sa následkov, ktoré môžu nastať, a nie úplnej istoty týkajúcej sa dôsledkov, ktoré by mohli nastať, pokiaľ by obvinený nebol držaný vo väzbe (k tomu napr. aj IV. ÚS 78/2022).

37. Súdny inštitút umožňuje nahradiť väzbu (písomný sľub, probačný dohľad s uložením primeraných povinností a obmedzení aj za monitorovania technickými prostriedkami) neodmietli s poukazom iba na abstraktné formulačné konštrukcie bez dostatočného previazania na skutkové okolnosti konkrétnej veci. Odôvodnenie napadnutých uznesení hodnotí ústavný súd ako racionálne a konkrétne. Ak sťažovateľ od stíhanej majetkovej trestnej činnosti nemal odradiť ani v minulosti uložený podmienený trest odňatia slobody za rovnaký trestný čin (podvod, poisťovací podvod), tak za predpokladu, že nevedol riadny život v rámci skúšobnej doby podmieneného odkladu výkonu trestu, niet racionálneho dôvodu sa domnievať, že by účel väzby ako zaisťovacieho inštitútu bol v jeho prípade dosiahnuteľný dohľadom probačného a mediačného úradníka.

38. Vzhľadom na charakter majetkovej trestnej činnosti, pre ktorý je v tejto trestnej veci sťažovateľovi vznesené obvinenie, v spojení s dôvodom preventívnej väzby, ktorý bol všeobecnými súdmi v tejto konkrétnej veci ustálený, nie je možné ich záver o nemožnosti nahradenia sťažovateľovej väzby miernejšími prostriedkami, t. j. navrhnutým písomným sľubom alebo dohľadom probačného alebo mediačného úradníka, považovať za arbitrárny. Arbitrárnosťou nie je postihnuté ani odôvodnenie v časti záveru o neexistencii výnimočných okolností prípadu pre nahradenie väzby. Rozsah odôvodnenia uznesenia vo vzťahu k osobe sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu dáva dostatočný základ na vylúčenie dôvodnosti námietky sťažovateľa o nedostatku odpovede na argumentáciu sťažovateľa o možnosti nahradenia väzby alternatívnymi prostriedkami. Argumentácia uvedená v napadnutom uznesení nie je len všeobecná a reaguje na sťažovateľove argumenty. Pre toto štádium trestného konania považuje ústavný súd odôvodnenie nenahradenia väzby miernejšími prostriedkami za ústavne udržateľné pre obmedzenie základného ľudského práva sťažovateľa na osobnú slobodu. Súdmi uvedené skutočnosti tak postačujú na založenie výnimky z pravidla rešpektovania osobnej slobody.

39. V súhrne ústavný súd uzatvára, že nedospel k záveru, že by pozbavenie osobnej slobody sťažovateľa v dôsledku postupu a napadnutého uznesenia krajského súdu bolo v rozpore s právami podľa čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru.

40. Sťažovateľ námietky o porušení prezumpcie nevinoty uviedol v ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 27. júna 2024 a k tomu označil aj relevantné ustanovenia ústavy (čl. 50 ods. 2) a dohovoru (čl. 6 ods. 2). V doplnení ústavnej sťažnosti doručenom 21. júla 2024 sťažovateľ modifikoval petit, niektoré ustanovenia ústavy a dohovoru (čl. 46 ods. 2, čl. 50 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 2 dohovoru) vypustil a niektoré doplnil [čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 3 písm. a) a b) dohovoru]. Pretože vypustené ustanovenia čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru sa týkali práva na rešpektovanie prezumpcie nevinoty, ústavnému súdu pri viazanosti ústavnou sťažnosťou (§ 45 zákona o ústavnom súde) nezostalo iné, ako posúdiť tieto námietky vzhľadom na zostávajúce

označené články ako zjavne neopodstatnené. Námietky o porušení prezumpcie nevinu okresným súdom sťažovateľ navyše nepredložil v sťažnosti adresovanej krajskému súdu.

41. Len nad rámec ústavný súd dodáva, že nezistil také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali možnému porušeniu princípu prezumpcie nevinu uznesením krajského súdu. Materiálny prieskum podmienok trestného stíhania pre obzvlášť závažný zločin spáchaný organizovanou skupinou nie je záverom o vine sťažovateľa, išlo o preskúmanie krajského súdu na účely rozhodnutia o návrhu prokurátora na vzatie sťažovateľa do väzby, resp. o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. Sťažovateľom vyčítané prvé tvrdenie krajského súdu, ktoré má prakticky predstavovať prejudikovanie viny, ústavný súd nepovažoval za problematické. Bolo uvedené v kontexte skúmania naplnenia preventívneho dôvodu väzby, nasledovalo po priblížení konkrétnych skutočností týkajúcich sa sťažovateľa, ktoré boli brané do úvahy na formulovanie záveru. Ústavný súd vedomý si možnosti neutrálnejšieho formulovania nezistil v uvedenom vyjadrení ani pri izolovanom nazeraní neprípustné vyslovenie viny zo stíhaného skutku.

42. Pokiaľ ide o druhé vyčítané tvrdenie krajského súdu, ústavný súd upriamuje pozornosť na kontext tohto vyjadrenia krajského súdu. Nasledovalo po závere krajského súdu v časti, v ktorej sa zaoberal možnosťami nahradenia väzby. Po závere, že rodinné pomery sťažovateľa nepredstavujú výnimočný dôvod podľa § 80 ods. 2 Trestného poriadku, krajský súd uviedol napadnuté vyjadrenie v uvedenom zmysle, že obvinení si boli vedomí tejto skutočnosti aj v období, keď mali páchať trestnú činnosť, no zrejme nemala pre nich taký význam, aby od jej páchania upustili. Ústavný súd nepovažuje túto formuláciu za neprijateľný prejav o vine sťažovateľa, hoci sa krajský súd uchýlil v záverečnej časti k skratke „*aby od jej (trestnej činnosti, ktorú mali obvinení páchať, pozn.) páchania upustili*“. Je pravdou, že táto formulácia v záverečnej časti akoby naznačovala dokonanie, resp. spáchanie trestnej činnosti, avšak išlo o rozvinutie predchádzajúcej časti vety, v ktorej bolo jasne a so zodpovedajúcim kvalifikátorom uvedené, že išlo o trestnú činnosť, ktorú obvinení mali páchať.

43. Formulovanie právnych záverov krajského súdu preto podľa zistenia ústavného súdu neprekročilo prípustný rámec vyjadrení o stave podozrenia, a tak nemožno uvažovať o porušení práva na prezumpciu nevinu.

44. Sťažovateľove námietky o nedostatkoch postupu polície v poučení o jeho právach po zadržení, ktorý mal byť verifikovaný napadnutými uzneseniami, ústavný súd považuje v zmysle zásady subsidiarity (v jej materiálnom rozmere) za neprípustné. Sťažovateľ totiž tieto námietky vôbec nespomenul v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. Krajský súd sa nimi preto nemohol zaoberať. Sťažovateľ ich môže naďalej použiť pred všeobecnými súdmi, preto nie je dôvod, aby sa k nim bližšie vyjadroval ústavný súd.

45. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú.

46. Napadnuté uznesenie krajského súdu ústavný súd nepovažuje za arbitrárne alebo nedostatočne odôvodnené, ale vo vzťahu k základnému právu na osobnú slobodu je ústavne konformné. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu (resp. aj jemu predchádzajúcim postupom) a namietaným porušením jeho základného práva na osobnú slobodu ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

47. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu